

Handläggare:
Peter Karnung

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Inriktningsprinciper för regionala prioriteringar – Bredbandsstöd 2021

Ärendebeskrivning

Post- och telestyrelsen (PTS) kartlägger byggnader i alla län som är stödberättigade för bredbandsstödet 2021. Sveriges regioner har getts möjligheten att prioritera ett antal av dessa för att kunna ge stödet en viss styrning lokalt. Hur de prioriterade byggnaderna ska fördelas geografiskt är upp till varje region att besluta.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande

Inriktningsprinciper för regionala prioriteringar – Bredbandsstöd 2021

Information till regioner och regionala bredbandskoordinatorer om regionala prioriteringar – PTS, 2021-01-29

Förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden föreslås besluta följande:

Inriktningsprinciper för regionala prioriteringar – Bredbandsstöd 2021, TRN 2021-0073, fastställs och ska gälla till och med 31 december 2021.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Som del i processen med årets bredbandsstöd kan regionerna ge vissa geografiska områden fördel i konkurrensen när stödet ska fördelas, genom så kallade regionala prioriteringar. Det ger en möjlighet att styra stödet till områden som bedöms vara strategiskt viktiga, exempelvis enligt regionala planeringsdokument. Områden kan prioriteras utifrån en rad kriterier som Post- och telestyrelsen (PTS) ställt upp. Förvaltningen har tagit fram ett förslag där några av kriterierna har valts ut och matchats mot målsättningar i de politiskt beslutade planeringsdokument RUF5 2050 och Landsbygds- och skärgårdsstrategin. Inriktningsprinciperna för de regionala prioriteringarna ligger till grund för det operativa arbetet att välja ut prioriterade områden som utförs av förvaltningen tillsammans med berörda kommuner, där exempelvis bredbandssamordnare och näringslivsutvecklare som har god lokalkännedom deltar.

Bakgrund

PTS kommer i år att dela ut upp till 1,6 miljarder i stöd till bredbandsutbyggnad där marknaden inte bedöms kunna bygga ut på kommersiella grunder. Stödet kommer att kunna sökas av nätbyggare som söker utifrån planerade projekt. Landet är uppdelat i tre utlysningsområden som vardera tilldelas en del av det totala stödet. Projekten kommer att konkurrera sinsemellan om stödet och tilldelningsprincipen är *lägst kostnad per byggnad i projektet vinner*. Tilldelningsprincipen leder till att olika områden, exempelvis där geografin fördyrar utbyggnaden, kommer ha svårare att konkurrera om stödet. Det är dock möjligt för ett projekt att få rabatt på projektkostnaden genom så kallad prioriterade byggnader. Det är regionerna som ansvarar för att fördela dessa prioriterade byggnader. Genom prioriteringen kan områden pekats ut för att ges en bättre förutsättning att ta del av bredbandsstödet. Byggnader som prioriteras behöver uppfylla ett av flertalet kriterier som PTS har ställt upp.

Under februari månad har förvaltningen tillsammans med ett antal kommuner gått igenom den preliminära kartan med stödberättigade byggnader som PTS har tagit fram, en så kallad byggnadsförteckning. Genomgången gjordes för att komplettera informationen som PTS tagit fram med ytterligare byggnader som anses vara stödberättigade. Under mars månad hölls ett offentligt samråd där PTS stämde av marknadsaktörernas utbyggnadsplaner, då dessa är en faktor som gör att ett område inte kan få bredbandsstöd. Efter samrådet kommer en slutlig version av byggnadsförteckningen presenteras. Under april månad kommer Region Stockholm utifrån byggnadsförteckningen kunna prioritera 30 % av byggnaderna som uppfyller ett av PTS kriterier för prioritering. Som mest

kan ett utbyggnadsprojekt få 50 % rabatt på projektkostnaden. Den regionala prioriteringen ska vara inrapporterad till PTS 3 maj. Utlysningen för stödet kommer att vara öppen under sommaren och nätbyggarnas ansökningar kommer att handläggas under hösten för att sedan tilldelas medel i slutet av året.

En faktor som kan komma att påverka möjligheten för projekt att söka bredbandsstödet är om PTS väljer att klassificera tekniken FWA (Fixed Wireless Access) som ett så kallad NGA-nät (Next Generation Access). Denna teknik är en trådlös teknik via mobilnätet som kan komma upp i hastigheter över 30 mbit/s, vilket tolkas som gränsen för vad som kan klassas som NGA. I de områden FWA finns kommer då bredbandsstöd inte kunna sökas. Det innebär att en teknik, som förvisso kan vara mycket användbar för att komplettera fiberutbyggnaden, undantar möjligheten för tekniker som erbjuder mycket snabbare hastigheter. När denna tjänsteskrivelse skrivs är inte frågan ännu avgjord.

Överväganden

PTS har valt ut ett antal kriterier som ligger till grund för vilka byggnader som kan prioriteras. Det är upp till varje region att välja ut vilka kriterier som ska tillämpas. Eftersom de regionala prioriteringarna ska vara en möjlighet att bidra till den regionala utvecklingen har förvaltningen sett till den inriktning som finns politiskt beslutat i RUFSS 2050 och Landsbygds- och skärgårdsstrategin för att göra en koppling mellan PTS generella kriterier och den viljeinriktning som finns för Stockholms län. Av de kriterier som PTS valt ut ser förvaltningen att ett antal passar för Stockholms län (se Kriterier regionala prioriteringar – PTS för fullständiga kriterier).

- Utifrån PTS kriterium *främjande av anslutningar till hushåll* föreslår förvaltningen att **permanenta hushåll som saknar fast bredband kan prioriteras**. Det är i linje med målet i RUFSS 2050 om att samtliga invånare, företagare och offentlig sektor ska ha tillgång till snabbt bredband, fast och mobilt. På landsbygden finns många hushåll som fortfarande saknar snabbt bredband.
- Utifrån PTS kriterium *främjande av företagande och näringsliv* föreslår förvaltningen att **byggnader som huvudsakligen är arbetsställen prioriteras**. Det överensstämmer med samma mål i RUFSS 2050 som ovan. I Landsbygds- och skärgårdsstrategin är ett av insatsområdena att stärka det lokala näringslivet. En av delstrategierna för att uppnå detta är att bygga ut bredband och mobiltäckning.

- Utifrån PTS kriterium *främjande av anslutningar till samhällsviktiga funktioner* föreslår förvaltningen att **samhällsviktiga funktioner som exempelvis skola och allmänna kommunikationer kan prioriteras**. Att funktionerna kan få bredband stärker samhället ur ett robusthetsperspektiv.
- Utifrån PTS kriterium *beaktande av områdesspecifika förutsättningar som innebär sämre förutsättningar för bredband* föreslår förvaltningen att **permanenta hushåll i skärgården kan prioriteras**. I landsbygds- och skärgårdsstrategin finns målet att fokusera på att utveckla länets kärnöar. Antalet byggnader som är prioriterbara (ej fritidshus) är relativt få på de flesta kärnöar och för att stödet ska kunna nås av en större del av skärgården föreslås att inriktningen för prioriteringen gäller hela skärgården.

Bedömningen är att dessa kriterier och principer för prioritering inte exkluderar någon byggnad eller område för att bli föremål för utvärdering samtidigt som inriktningen för prioriteringen ger ett uttryck för Region Stockholms viljeriktning i den regionala utvecklingen. Eftersom det i dagsläget inte är presenterat hur möjligheterna till stöd ser ut för Stockholms län är det viktigt att inte göra för stora begränsningar. Det är mycket viktigt att den digitala klyftan mellan olika områden i länet motarbetas och bredbandsstödet är ett verktyg att stimulera utbyggnaden av den digitala infrastrukturen.

Förvaltningen bedömer att delar av länet kanske inte kommer att kunna söka stödet, beroende på hur PTS väljer att definiera tekniken Fixed Wireless Access (FWA). Det är med förhoppning om att PTS ska göra en proaktiv regeltolkning av den allmänna gruppundantagsförordningen (GBER) så att så stor del av länet som möjligt kan ta del av bredbandsstödet som ges under detta år.

Inriktningsprinciperna kommer oavsett hur byggnadsförteckningen ser ut vara ett bra underlag för en fördelning av prioriterade områden som stärker den regionala utvecklingen. Utifrån beslutade principer kommer förvaltningen i nära samarbete med berörda kommuner att välja ut områden lämpliga för prioritering. Kommuner som är föremål för prioriteringen är i huvudsak de med stor landsbygd och där bredbandsutbyggnaden gått långsammast.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med Region Stockholms miljöpolitiska program, Miljöprogram 2017–2021 har hänsyn till miljön beaktats och det bedöms att en särskild miljökonsekvensbedömning i detta ärende inte är relevant.

Hanna Wiik
Förvaltningschef

Peter Karnung
Regionplanerare

Inriktningsprinciper för regionala prioriteringar – Bredbandsstöd 2021

Gäller för Tillväxt- och regionplanenämnden

Dokumenttyp
Krav
Dokumentnummer
TRN 2021-0073

Informationssäkerhetsklass

Fastställd
2021-04-15
Fastställd av
Tillväxt- och
regionplanenämnden

Giltig till och med
31 december 2021
Upprättad av
Peter Karnung

Bakgrund

Post- och telestyrelsen, PTS, kommer i år att dela ut upp till 1,6 miljarder i stöd till bredbandsutbyggnad i Sverige där marknaden inte bedöms kunna bygga ut på kommersiella grunder. Stödet kommer att kunna sökas av nätbyggare som söker utifrån planerade projekt. Landet är uppdelat i tre utlysningsområden som tilldelas en del av det totala stödet. Projekten kommer att konkurrera sinsemellan om stödet och tilldelningsprincipen är *lägst kostnad per byggnad i projektet* vinner.

Syfte

Syftet med regionala prioriteringar är att regionerna ges möjligheten att skapa bättre förutsättningar för områden där man vill se en starkare bredbandsutbyggnad att lyckas i konkurrensen mellan projekt. Genom de regionala prioriteringarna ges ett visst handlingsutrymme för att anpassa stödet till lokala och regionala förutsättningar, mål och viljeriktningar. Projekt som berörs av prioriteringarna får en konkurrensfördel gentemot andra projekt i utlysningsområdet, då prioriteringen innebär en rabatt på projektkostnaden. Hur stor rabatten blir beror på antalet prioriterade byggnader i varje projekt, men maximalt 50 % av den totala kostnaden. Exempelvis ger detta möjligheten för projekt som har en fördyrande geografi att konkurrera på bättre villkor.

Principer för prioritering

Utifrån PTS kriterier för vilka byggnader som kan prioriteras och politiskt beslutade styrdokument för Region Stockholm ska byggnader som uppfyller en eller flera av nedanstående förutsättningar inkluderas i arbetet med att tilldela geografiska områden i länet prioriteringar

Permanent hushåll i skärgården: I landsbygds- och skärgårdsstrategin finns målet att fokusera på att utveckla länets kärnöar. Antalet byggnader som är prioriterbara (ej fritidshus) är relativt få på de flesta kärnöar och för att stödet ska kunna nås av en större del av skärgården föreslås att inriktningen för prioriteringen gäller hela skärgården.

Byggnader som huvudsakligen är arbetsställen: Som mål i RUFSS 2050 finns att samtliga invånare, företagare och offentlig sektor ska ha tillgång till fast och mobil bredbandsuppkoppling med höga överföringshastigheter. I Landsbygds- och skärgårdsstrategin är ett av insatsområdena att stärka det lokala näringslivet. Som delstrategi till insatsområdena finns bland annat att bygga ut bredband och mobiltäckning.

Permanent hushåll som saknar fast bredband:

I vissa kommuner på fastlandet finns många hushåll på landsbygden som inte har fast bredband. Målet i RUFSS 2050 säger att samtliga invånare ska ha tillgång till snabbt bredband, fast och mobilt.

Samhällsviktiga verksamheter:

Ur ett robusthetsperspektiv är det viktigt att samhällsviktiga verksamheter förses med fast bredband. Det kan handla om skolor och allmänna kommunikationer.

Ordföranden i regionala
utvecklingsnämnden, regional
utvecklingsdirektör och regional
bredbandskoordinator

Information om regionala prioriteringar för bredbandsstöd

Med det här brevet vill vi informera om er regions möjlighet att påverka vilka områden som nås av bredbandsstödet genom att bidra med regionala prioriteringar.

Att lyckas göra en väl förankrad prioritering kan vara ett tidskrävande arbete. I samband med att den preliminära byggandsförteckningen publiceras för arbetet med kvalitetssäkring av byggnadsförteckningen, rekommenderar PTS regionerna att även påbörja arbetet med regionala prioriteringar.

Under perioden **9 april–3 maj 2021** får regionerna möjlighet att inkomma med regionala prioriteringar. Detta är en möjlighet att styra PTS tilldelning av stödmedel mot byggnader i områden som anses extra viktiga att nå med stödfinansierad utbyggnad.

Genom att göra regionala prioriteringar bidrar regionerna med sin lokalkännedom samt har möjlighet att styra stödet i linje med andra regionala värden. PTS uppmanar därför regionerna att nyttja denna möjlighet till att påverka förutsättningarna för tilldelning av bredbandsstöd. PTS uppmantrar regionerna att samverka med kommunerna i prioriteringsarbetet.

Varför regionala prioriteringar?

Regionala prioriteringar är en möjlighet för regionen att påverka hur bredbandsstödet tilldelas. Genom regioners och kommuners lokalkännedom kan hänsyn tas till lokala värden vid fördelningen av stödmedel.

Om utbyggnadsprojekt väljer att inkludera prioriterade byggnader ger det en fördel när PTS rangordnar projekten i den konkurrensutsatta urvalsprocessen. Prioriterade byggnader ger ett procentuellt avdrag på det sökta stödbeloppet per byggnad för

utbyggnadsprojekten. De utbyggnadsprojekt som inkluderar regionalt prioriterade byggnader får således en fördel när PTS rangordnar och avgör vilka projekt som ska tilldelas stöd.

Regionala prioriteringar – hur går det till?

Samtliga regionala prioriteringar sker utifrån kriterier som PTS fastslagit (se bilaga). Det är dock upp till varje region att bestämma vilka av dessa kriterier som ska tillämpas. Regionen ska skriftligen motivera valet av kriterier.

Utifrån de valda kriterierna ska regionen avgöra vilka av byggnaderna i PTS byggnadsförteckning som ska vara prioriterade.

Regionen har möjlighet att prioritera maximalt 30 procent av byggnaderna (exklusive fritidshus) i den slutgiltiga byggnadsförteckningen. Att utnyttja så många prioriteringar som möjligt, maximerar möjligheterna för projekt i er region att stå sig i konkurrensutsättningen. Det är inte tillåtet att prioritera fritidshus.

För att hinna med arbetet med regionala prioriteringar rekommenderar PTS att regionerna påbörjar förankringsarbete med kommuner i regionen så snart som möjligt. En första version av byggnadsförteckningen för regionen finns tillgänglig att hämta via PTS portal den 1 februari 2021 i samband med påbörjandet av arbetet med kvalitetssäkring av byggnadsförteckningen.

Resultatet av den regionala prioriteringen, inklusive motiveringen till regionens val av kriterier, ska skickas in via PTS portal tidigast den 9 april och senast den 3 maj 2021.

Mer information om stödet

Information om bredbandsstödet publiceras löpande på PTS webbplats (www.pts.se/bredbandsstod) och detaljerad information om utlysningen av bredbandsstöd 2021 kommer att ges under våren 2021. På PTS webbplats kan man anmäla sig till ett nyhetsbrev om bredbandsstödet. Utlysningen av stödet är planerad att pågå under 10 maj–9 augusti 2021.

Kontakt med PTS

Vi är tillgängliga för frågor om bredbandsstödet och frågor om regionala prioriteringar. Vänligen skicka frågor till bredbandsstod@pts.se.

Vänliga hälsningar,
Patrik Bystedt
Chef för Avdelningen för bredbandsstöd

Bilaga: Information till regioner och regionala bredbandskoordinatorer om regionala prioriteringar

Bilaga: Information till regioner och regionala bredbandskoordinatorer om regionala prioriteringar

Tidplan för hela bredbandsstödsprocessen 2021

Vad ska ni göra vid regionala prioriteringar?

Regionala prioriteringar innebär att regionen, gärna i samråd med kommuner, markerar vilka byggnader i byggnadsförteckningen som anses prioriterade för bredbandsstöd.

Regionen väljer ut ett eller flera av PTS kriterier för prioritering (se nedan *Kriterier att tillämpa vid regionala prioriteringar*). Regionen ska motivera de kriterier som regionen väljer att tillämpa. De valda kriterierna ligger till grund för att välja vilka områden som regionen vill prioritera. Prioriteringarna behöver dock anges på byggnadsnivå genom att regionen anger vilka byggnader i PTS byggnadsförteckning som ska vara prioriterade.

Dokument med motivering laddas upp tillsammans med byggnadsförteckningen i PTS Portal under perioden 9 april–3 maj 2021. Observera att den byggnadsförteckning som finns tillgänglig från februari inte är den slutgiltiga byggnadsförteckningen. Den slutgiltiga byggnadsförteckningen publiceras först att det offentliga samrådet har genomförts. Det går bra att arbeta med tidiga versioner av byggnadsförteckningen, men sedan behöver ni säkerställa att byggnader i områden ni vill prioritera inte har tagits bort under kvalitetssäkringen eller under det offentliga samrådet.

Kriterier att tillämpa vid regionala prioriteringar

Följande kriterier går att använda sig av för att motivera regionens val av prioriterade byggnader. Minst ett kriterium måste tillämpas och det går bra att tillämpa alla så länge de motiveras och knyts till särskilda områden.

- Främjande av anslutningar till hushåll; det vill säga stadigvarande bostäder där minst en person är folkbokförd
- Främjande av företagande och näringsliv samt andra verksamheter
- Främjande av anslutningar till samhällsviktiga funktioner, som till exempel skolor, vård- och omsorgsboenden, och allmänna kommunikationer
- Samordning med andra insatser som till exempel andra regionala initiativ och stödinsatser
- Beaktande av känd efterfrågan från slutanvändare
- Beaktande av områdesspecifika förutsättningar som innebär sämre förutsättningar för bredbandsutbyggnad
- Beaktande av långa avstånd till närmaste nod i befintligt nät
- Områden som har utmaningar med postservice, mobiltäckning, eller sämre tillgång till ombud för grundläggande betaltjänster

Vad är det viktigaste att veta?

Ni får tillgång till byggnadsförteckning, annan information samt redovisar er slutgiltiga prioritering och motivering till val av kriterier i PTS portal.

Under perioden **9 april–3 maj 2021** ska regionen redovisa de regionala prioriteringarna samt motivering till val av kriterier för prioritering. Redovisningen görs i PTS portal genom uppladdning av dokument med motivering samt byggnadsförteckningen. Det vill säga, fr.o.m. den 9 april kan ni i PTS portal ta del av den slutliga byggnadsförteckningen (version efter offentligt samråd) och markera prioriterade byggnader i denna, samt skicka in er motivering till val av kriterier. Svaret måste skickas in senast den 3 maj 2021.

Regionen har möjlighet att prioritera 30 procent av de byggnader med hushåll och arbetsställen som ingår i byggnadsförteckningen. Fritidshus får inte markeras som prioriterade byggnader.

Arbetet med att prioritera byggnader aktuella för bredbandsstöd är tidskrävande. För att hinna klart med arbetet till den 3 maj 2021 understryker PTS vikten av att påbörja arbetet snarast möjligt.

Vad behöver man tänka på som regional bredbandskoordinator i detta arbete?

PTS vill framhålla att det är värdefullt att samarbeta med kommuner samt aktörer med god lokalkännedom, som t ex handläggare för bredbandsstöd på länsstyrelserna. Arbetet med regionala prioriteringar innebär mycket kontakter, samordning och politiskt förankrat beslutsfattande. Om förberedelser för de slutliga prioriteringarna inte redan inletts är det av stor vikt att snabbt påbörja detta arbete.

PTS styr inte i detalj hur prioriteringsarbetet utförs. Om regionen väljer att involvera nätbyggare i processen är det dock viktigt att tillämpa likabehandling av dessa så att alla aktörer som berörs haft möjlighet att bidra på lika villkor.

Det finns ett maxtak för hur stor konkurrensfördel ett stödprojekt kan få genom att inkludera prioriterade byggnader. Maxtaket är 50 %. Eftersom varje prioriterad byggnad ger 2 % avdrag på det sökta stödbeloppet per byggnad, vid konkurrensutsättningen, kan ett projekt maximalt utnyttja 25 prioriterade byggnader. För regionen innebär detta att det är önskvärt att geografiskt sprida sina prioriterade byggnader. På så sätt minskas risken för att för många prioriterade byggnader hamnar i ett eller ett fåtal projekt och därmed inte nyttjas.

Exempel: Ett utbyggnadsprojekt innefattar 40 prioriterade byggnader. Varje prioriterad byggnad ger 2 % avdrag, vilket skulle innebära 80 % avdrag

(40 × 2 % = 80 %). Då maxtaget för avdrag för prioriterade byggnader inom samma utbyggnadsprojekt är 50 %, går det inte att utnyttja rabatten för samtliga prioriterade byggnader i det här utbyggnadsprojektet. Av de 40 prioriterade byggnaderna i projektet är det endast 25 prioriterade byggnader som avdraget räknas för (25 × 2 % = 50 %).

Var vänder jag mig om jag har frågor?

Du kan kontakta avdelningen för bredbandsstöd per e-post via bredbandsstod@pts.se om du har frågor som gäller bredbandsstödet, exempelvis om byggnadsförteckningen eller hur stödprocessen fungerar.

Gäller din fråga hur du använder PTS Portal kan du kontakta supporten genom supportknappen som finns på sidan för PTS Portal. Du kan kontakta supporten även om du inte är inloggad i PTS Portal.